

Onbeperkt toegang tot alle artikelen op nrc.nl

Abonneer

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Britse bands na de Brexit: de romantiek gaat er nu wel vanaf

Brexit Door de Brexit wordt het voor Britse bands moeilijker in Europa op te treden. „Het voelt een beetje als wanneer een band vroeger naar het Oostblok ging: veel geregeld en gedoe bij de grens.”

✎ Alex van der Hulst ⌚ 31 maart 2021 om 16:12

🕒 Leestijd 5 minuten

Foto's Andreas Terlaak en ANP / Beeldmontage NRC 📷

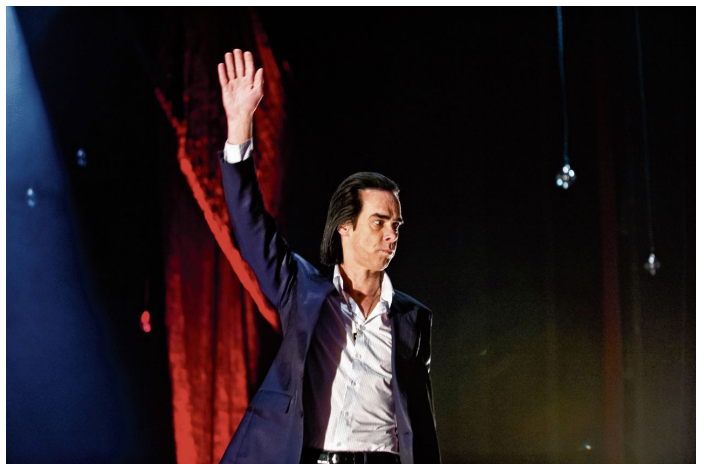
Normaal zou deze maand het festivalseizoen beginnen in de muzieksector. Na Paaspop volgen dan de Bevrijdingsfestivals, London Calling, Best Kept Secret en Pinkpop. De podia en festivals staan klaar om na corona de draad weer op te pakken. Onzeker is het hoe groot het aandeel van Britse bands dan nog is. In de Brexitdeal van december 2020 is geen rekening gehouden met Britse muzikanten die op tournee

gaan door Europa. Tot ergernis van artiesten als Ed Sheeran, Radiohead, Elton John en Sting, die met 100 Britse artiesten in een open brief schreven zich door de overheid in de steek gelaten te voelen en (tevergeefs) vroegen om een uitzonderingspositie of een speciaal muzikantenpaspoort.

De Brexit zorgt voor twee grote problemen, zegt Dick Molenaar, die als belastingadviseur voor de culturele sector werkt en de Brexit op de voet volgt. „Britten mogen van iedere 180 dagen er 90 vrij door de EU reizen. In sommige landen zijn werkvergunningen nodig. In Nederland niet, daar kunnen Britten zes weken werken, dat moet voor bands geen probleem opleveren. Maar in sommige landen is dat anders. Het tweede probleem is dat het vrije verkeer van goederen is beëindigd. Als je met vracht van het Verenigd Koninkrijk naar Europa wilt, dan moet je een carnet [douaneformulier, red.] hebben en ook moet de vrachtwagen na drie optredens met alle spullen alweer terug naar Groot-Brittannië. Het is dus logischer voor kleine Britse bands om enkel met hun instrumenten als handbagage te reizen, want dat mag wel, of ze moeten een Europese vervoerder inschakelen.”

Onrendabel

De grote bands hebben het geld om oplossingen te vinden voor de concerten na de Brexit, zegt Alex Bruford. Deze boeker regelt met zijn bedrijf ATC Live de optredens voor Britse groepen als Nick Cave, Passenger, Baxter Dury, Metronomy en Black Pumas. „Er bestaat een grote kans dat het onrendabel wordt voor kleine en middelgrote Britse acts om nog door Europa te toeren en daar een publiek op te bouwen”, zegt Bruford. „Vrachtwagens en tourbussen worden duurder, het regelen van de administratie kost meer werk en dan komen er in sommige landen nog extra kosten bij.”

Metronomy, Nick Cave en Radiohead.
Foto's Andreas Terlaak en ANP 📷

Naomi Pohl van de Britse Musician's Union verwacht problemen bij de grenzen zodra de Britten weer gaan toeren. „Individuele douanebeambten zullen de regels op verschillende manieren gaan interpreteren. We denken dat sommige tournees niet doorgaan en andere voortijdig afgebroken worden. De beginnende en onafhankelijke bands zonder groot netwerk gaan het hardste getroffen worden.”

Volgens schatting van de Musician's Union werd Europa tot aan de coronacrisis jaarlijks door 2.000 Britse acts bezocht die daar 20.000 optredens gaven. Met een gemiddelde van achttien mensen, inclusief bandleden, die meewerkten per tour, zorgde dat voor ruwweg 30.000 arbeidsplaatsen.

Ed Sheeran en Sting.
Foto's ANP 📷

Britse bands, maar ook bands van buiten de EU, maakten voor de Brexit veel gebruik van Britse bedrijven die tourbussen en vrachtwagens verhuurden voor muzikanten. Die vervoerssector moet ofwel inkrimpen of naar de EU verhuizen, tenzij er op korte termijn nog een afspraak wordt gemaakt tussen de EU en de Britse regering. „Zelfs al werken we met verschillende vervoersbedrijven in de EU en in het VK dan moeten we nog alle apparatuur en merchandise van Calais naar Dover brengen als de tour in Engeland wordt vervolgd”, aldus Alex Bruford. „Het gaat hoe dan de kosten voor tournees opdrijven.”

Dat is de consequentie van de Brexit waar de Britten voor gekozen hebben, stelt Dick Molenaar vast. „De maatregel om EU-chauffeurs te beperken op de Britse markt, werkt wederzijds. Weet je, de Britten moeten wat minder dominant willen zijn. Ze willen dus wel met hun vrachtwagens en chauffeurs met allemaal bandjes door heel Europa rijden, maar andersom zijn onze chauffeurs bij hen in de UK nauwelijks welkom. Dat klopt natuurlijk niet.”

London Calling

De Britten zijn nog afwachtend hoe de nieuwe regels in de praktijk gaan uitpakken, merkt Ben Kamsma, programmeur van het London Calling festival in Paradiso waar traditioneel veel nieuwe Britse bands te zien zijn. „We wachten nu tot er weer opgetreden mag worden. Ik kan me voorstellen dat de kosten omhoog gaan. Zo’n carnet om met je apparatuur Europa binnen te reizen kan 500 euro kosten, terwijl ze soms evenveel voor een optreden krijgen. De romantiek gaat er nu wel vanaf. De Britten hebben zo’n levendige muziekcultuur, het zou zonde zijn als we daar minder van zien. Voor de Brexit plande je met een band een datum, stuurde je ze de vluchtgegevens en was het geregeld. Nu komt daar een hele administratie bij. Dat probleem lost zich wel op en er duiken vast nieuwe bedrijfjes op die er een verdienmodel in zien, maar het is jammer dat alles nu zo bureaucratisch wordt. Het voelt een beetje als wanneer een band vroeger in het Oostblok ging optreden: veel regel en gedoe bij de grens.”

Rag'n'Bone Man, Elton John en Liam Gallagher.

Foto's Andreas Terlaak en ANP 📷

De Britse boekers hopen vooral dat de verschillen per Europees land worden opgeheven. In Nederland, België, Frankrijk, Duitsland en veel andere landen zijn er geen vergunningen nodig, maar Spanje hanteert nog kosten voor visa, naast de eis voor vele documenten zoals inkomstenverklaringen en bankgegevens. „Iedere band wil naar Spanje”, zegt Rob Challice van Paradigm Agency (Liam Gallagher, Clean Bandit en Rag’n’Bone Man). „Maar hun voorgestelde visakosten zijn een soort beroving op klaarlichte dag. We moeten nog zien of Italië en Portugal niet dezelfde strafkosten hanteren.” Zonder het uitzicht op een deal tussen Europa en het Verenigd Koninkrijk roept de Britse live-industrie nu op tot verdragen tussen de Britten en afzonderlijke Europese landen om obstakels zoals in Spanje te verwijderen. Los van mogelijk minder aanbod van kleinere Britse bands lijkt de Nederlandse concertbezoeker weinig van de Brexit te gaan merken, ook festivals Le Guess Who en Best Kept Secret zeggen tegen *NRC* vooralsnog niet veel problemen te verwachten.

Laptop

Andersom, Nederlandse bands die in het Verenigd Koninkrijk willen optreden, is de verwachting dat er ook weinig problemen zullen optreden.

De vijftig meest optredende Nederlandse artiesten hadden in 2019 379 optredens in het Verenigd Koninkrijk. Het merendeel van deze optredens was van danceartiesten. Dick Molenaar: „En daar spelen deze problemen een stuk minder. Als je alleen een laptop meeneemt verandert er weinig ten opzichte van de huidige situatie.” Wel moet er aan de grens voor 95 pond een Permitted Paid Engagement worden aangevraagd. Als een Nederlandse band in het Verenigd Koninkrijk wil optreden is er daarnaast een carnet nodig voor de instrumenten en apparatuur.

Molenaar: „Dat betekent dat je de juiste papieren moet meenemen, je moet je melden bij de grens om een stempel in je paspoort te krijgen. En je moet de tijd uittrekken om dit te regelen. Stel dat Glastonbury nu Kensington of een andere Nederlandse band wil laten optreden, dan zitten daar wat extra obstakels aan, maar als Britten graag Nederlandse bands willen laten optreden dan kan dat gewoon. Het is nog steeds lastiger voor een Nederlandse band om in de VS op te treden dan in het Verenigd Koninkrijk. Een werkvergunning voor de VS kost meer tijd en geld, en kan geweigerd worden.”

Pip Blom: ‘Een meerjarig visum zou ideaal zijn’

Pip Blom begin vorig jaar op de NRC Nacht van het Taler

Pip Blom, bandleider van de indiepopband met haar naam - [een van de NRC talenten van 2020](#) - gaf tot nu toe meer dan honderd optredens in het Verenigd Koninkrijk. „Het is na Nederland het belangrijkste land voor de band. We hebben in Londen opgetreden voor 900 man in het Scala. Zo’n aantal hebben we in Nederland nog niet gehaald. We willen dus zeker terug, misschien deze zomer al. We hebben nu ook een tour voor februari 2022 gepland.”

Voor de Brexit was toeren in het Verenigd Koninkrijk geen enkel probleem. „We gingen met het busje door de Kanaaltunnel of op de ferry. De enige controle die je eventueel had, was controle op drugs. Na de Brexit gaat het waarschijnlijk op Zwitserland lijken. We moeten een carnet en een visum hebben om het land in te komen. Dat carnet houdt in dat je alle spullen die je het land inbrengt ook weer mee terugneemt, anders moet je daar kosten over betalen.”

De band heeft een meerjarig visum om in de VS te mogen toeren, dat hopen ze ook voor het Verenigd Koninkrijk te krijgen. „Dat zou ideaal zijn. Als we voor acht verschillende optredens ook acht keer de kosten voor een visum en een carnet moeten betalen, gaat het in de papieren lopen maar vooral veel tijd en geregeld kosten. Hoe het met merchandise moet, weet ik nog niet. Dat is voor ons een enorm belangrijke inkomstenbron tijdens de tour. Met een Britse partner werken is ook niet ideaal want wij komen op verschillende plekken het land in. Dus nee, ik ben niet heel gelukkig met de Brexit.”